

Kysymyksiä ja vastauksia budjettiprosessin vaiheista

Talousarvioesityksen valmistelu on monivaiheinen ja vuorovaikutteinen prosessi, jossa ministeriöillä on useita mahdollisuuksia esittää korjaus- ja täydennysehdotuksia – myös VM:n ehdotuksen julkaisemisen jälkeen.

Lue alta yleisimmät kysymykset ja vastaukset prosessiin liittyen.

Mikä on vuoden 2020 talousarvioesityksen valmistelun aikataulu?

Talousarvioesityksen valmistelun alustava aikataulu on seuraava (muutokset mahdollisia):

- ti 13.8.–ke 14.8. VM:n sisäinen budjettineuvottelu.
- pe 16.8. VM toimitti ehdotuksensa ministeriöille ja julkaissut sen osoitteessa budjetti.vm.fi.
- ke 28.–to 29.8. Ministeriöiden ja VM:n väliset neuvottelut. Tätä ennen ministeriöt toimittavat vielä muutosehdotuksensa VM:n julkaistuun ehdotukseen. Kahdenvälisten neuvottelujen perusteella voidaan tehdä muutoksia VM:n valmistelemaan pohjaehdotukseen, joka jaetaan hallituksen neuvotteluihin eli riiheen.
- ti 17.–ke 18.9. Hallituksen neuvottelut (riihi) talousarviosta ja julkisen talouden suunnitelmasta (JTS) Säätytalolla. Tämän jälkeen ministeriöt toimittavat vielä VM:ään tiedot hallituksen neuvottelussa tehdyistä päätöksistä aiheutuvista muutoksista.
- ma 7.10. Talousarvioesityksen ja julkisen talouden suunnitelman käsittely ylimääräisessä raha-asiainvaliokunnassa ja valtioneuvoston yleisistunnossa ja julkaisu osoitteessa budjetti.vm.fi.

Ministeriöt antavat ehdotuksensa valtiovarainministeriölle kesäkuussa, ja valtiovarainministeriön ehdotus julkaistaan elokuussa. Mitä tässä välissä tapahtuu?

Kun ministeriöiden ehdotukset ovat saapuneet valtiovarainministeriöön, aloittavat kunkin hallinnonalan vastuuasiantuntijat oman kannanottotyönsä. Samalla käynnistyy sisältötekniinen tarkastustyö.

Alkuperäisen talousarvioehdotuksensa jätettyään voivat ministeriöt jättää täydennysehdotuksia, joissa voidaan ehdottaa tehtäväksi esimerkiksi muutoksia aiemmin ehdotettuihin määrärahamomentteihin tai teksteihin.

Ministeriön tekemä täydennys ehdotus pyritään ottamaan huomioon valtiovarainministeriön käsittelyssä. Jos täydennys ehdotus kuitenkin saapuu valtiovarainministeriön valmisteluun sellaisessa vaiheessa, että sitä ei enää ehditä huomioida kokonaisuudessaan, eivät ehdotetut muutokset sisälly VM:n talousarvioehdotukseen. Täydennyksistä voidaan kuitenkin keskustella budjettiproessin seuraavassa vaiheessa, eli ministeriöiden kahden välisissä neuvotteluissa.

On tavallista, että valtiovarainministeriö tekee muutoksia myös ministeriöiden ehdotusten perusteluosiin. Budjettiprosessissa VM:n tehtävä on varmistaa, että valtion talousarvioehdotuksen perustelut vastaavat ehdotettavaa rahoitusta.

Valtiovarainministeriön budjettiehdotus on julkaistu – mitä tapahtuu seuraavaksi?

Kun VM:n talousarvioehdotus on julkaistu, pääsevät ministeriöt ottamaan kantaa VM:n ehdotukseen. Ministeriöt toimittavat valtiovarainministeriöön vastineensa, josta keskustellaan ministeriöiden ja valtiovarainministeriön välisissä kahden välisissä neuvotteluissa.

Ministerit voivat nostaa esille ministeriöidensä näkökulmia edelleen hallituksen budjettineuvottelussa, jossa hallitus muodostaa kantansa valtion talousarvioesityksestä. Talousarvioesitys käsitellään vielä raha-asiainvaliokunnassa ja valtioneuvoston yleisistunnossa ennen kuin se annetaan eduskunnalle.